

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Mands Minde 1788-1838. Foredrag over det sidste halve Aarhundredes Historie

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 213. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1838_599-txt-shoot-idm6051/facsimile.pdf (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

til den unge Mand, som vilde lægge en stor Vægt i Skaalen, paa hvad Side han valgte. — Dugommier fra Guadeloupe, født 1736, Millionær for Revolutionen, fik til sidst Anførslen ved Toulon og blev saa Overgeneral ved Pyrenæerne, hvor han faldt ved St. Sebastian den 17de November 94. — Det var altsaa ved hans anbefaling, Napoleon blev Brigade-General 25de Januar 94, og efter at have be- rejst Provinces Kyst, for at ordne Forsvars-Anstalterne med Landgang, modtog han Befalingen over Artilleriet ved den italienske Armé.

Denne Armé var egentlig kun opstillet mod Sardinien, som for engelske Penge strax tog Del i Krigen og agtedes fra gammel Tid for Besidder af Alpepassene og Nøglen til Italien. Dette sardiniske Rige besidder rigtig nok Montblanc og alle de højeste Alper, men er selv et oplydt Bjærg af sildig Dannelselse. Det var nemlig Greverne af Savoyen, der smaalig havde erhvervet Piemont og Nizza og blev Hertuger 1416. Først i Begyndelsen af det 18de Aarhundrede (1713) fik Hertugen Kongetitel og Sardinien, hvorpaa Karl Emanuel III. spillede en anselig Rolle fra 1730—73; men hans Sen, Victor Amadeus III., som nu sad paa Tronen, var en ubetydelig Person, og uden synderlig Modstand indtog Franskmændene 1792 under Montesquion Savoyen og Nizza; men da Montesquion paa samme Tid faldt i Unsaade, fordi han ikke vilde bemægtige sig Genf, og rømte derfor Landet, blev Erobringen indtil Napoleons Dage ej dreven videre; Hovedkvarteret var bestandig i Nizza, og den sardiniske Lejr ved Saorgio, som beherskede Vejen til Piemont og Lombardiet, agtedes for uindtagelig. Napoleon kom til Nizza i Februar 94 og hittede snart paa Raad og tvang, ved en dristig Bevægelse i April og Maj til Oneglia og Ormea, Sardinierne til at rømme deres faste Lejr. Denne Fordel blev imidlertid ikke benyttet, da Overgeneralen Dumerbion var en gammel, gigtsvag Mand, og 9de Thermidor kom imellem. I Følge

den var Napoleon, ventelig som en god Ven ad Robespierre den yngre, Kommissær ved den italienske Armé, 15 Dage arresteret, slap vel ud, men blev i Maj 95 forsat til Infanteriet og, da han i Paris mukkede mod Aubry, befalet at gaa til Vendeen, hvorimod han tog sin Afsked.

Nu laa da Napoleon ledig i Paris med smal Kost og havde i Sinde at gaa til Konstantinopel og sætte det tyrkiske Artilleri paa en bedre Fod; men de i Velfærdskomiteen, der havde brugt ham i den italienske Armés Anliggender, erklærede ham for værd at beholde.

(13de Vendémiaire, 5te Oktober, 95.)

Napoleon blev nu General i det indre og havde altsaa Levebrød, men han ønskede mer og fik Overansførslen over den italienske Armé 23de Februar 96 efter Scherer, en Baseler, som først havde staaet i østerrigsk Tjeneste, der vel i November 95 havde slaet Sardinere og Østerrigere (ved Ceva og Loano) og var trængt frem til Savone, men havde ikke benyttet Sejren og blev derfor altest.

Den 7de Germinal (27de Marts) ankom Napoleon i Nizza, hvor han fandt lidt over 30,000 Mand paa Benene, mod 40,000 Mand Østerrigere under Beaulieu og 20,000 Piemontesere under Colli; men han forefandt som Chef for Generalstaben Berthier, siden Prins af Wagram og Fyrste af Neufchatel, født i Versailles 1753, død i Bamberg ved et Spring ud af et Vindue 1ste Juni 1815, da han saa Russerne marchere igjennem; Ingeniør-Oberst for Revolutionen. — Som Divisions-Generaler forefandt han Augereau (siden Hertug af Castiglione, født i Paris 1757, hvervet til Neapel, hvor han saa var Fugtemester; 1815 vilde Napoleon ikke bruge ham, og han døde 1816 af Vattersot); [Masséna, Serrurier, Joubert og Murat].

Napoleon sagde til Armeen: «I er forsultne og mesten nogne; Regeringen skylder jer meget, men den har ingen Ting; jeres Mod og Udholdenhed gjør jer Ære, men skaffer jer hverken Fordel eller Berømmelse (*gloire*); men jeg vil

